

PO STOPÁCH HANZELKY A ZIKUMNDA

**PRVNÍ OFICIÁLNĚ
NABÍZENÁ A PRODÁVANÁ
INTERAKTIVNÍ E-KNIHA
V ČESKÉ REPUBLICE**

OBSAHUJE

8 videoklipů v celkové délce 17 minut

2 audiozáznamy

Michal Huvar

AFRIKOU NA DOHLED

Na jaře roku 1997, v roce 50. výročí startu první cesty komerčních inženýrů **Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda**, počátku původně cesty kolem světa, vyjela na část africké trasy expedice s příznačným názvem **Afrika 50**. A tak vlastně tehdy započalo soustavné srovnávací cestování **Michala Huvara** ve stopách naší nejznámější cestovatelské dvojice. Z oné úvodní cesty vytěžil svébytný „cestopis“ s řadou fotografií, jež byly pořízeny ze stejného místa jako jejich předlohy od H&Z, a vůbec první český cestopisný CD-ROM, jehož část ze složky videí a audia je zde přiložena jako součást textu. Expedice téměř výlučně fotila, nebyla tedy vybavena špičkovou filmovací technikou, takže vytěžené „klipy“ se netěší nikterak mimořádnému výsledku. I tak mají značnou dokumentární hodnotu.

Za základní výrazový prostředek svého pohledu na Tunisko, Libyi a Egypt zvolil autor koláž. S jeho názory se tak prolínají postřehy od pánů Hanzelky a Zikmunda z jejich legendární knihy **Afrika snů a skutečností**, ale i pohledy dalších cestovatelů, namátkou jmenujme Jiřího Bauma, Václava Potužníka či Petra Bárty, kteří stejnou trasou nebo její částí jeli dávno před expedicí Afrika 50. Tímto způsobem vznikla jedinečná knížka o posunu či neposunu dnešního složitého světa.

Autor pro nynější vydání text nově upravil a doplnil o dosud nezveřejněné fotografie, a zejména o původně vynechaný příběh o setkání s potomkem člověka, kterého H&Z kdysi zvěčnili pod egyptskými pyramidami.

Jsem vlastně na pochybách, zda vůbec nazvat Huvarovu knížku cestopisem. Nevěnuje se totiž popisu cesty samé ani elementárnímu poznávání zemí a měst... Svým vědomím a podvědomím nechává procházet dojmy, které do něj vtiskla krajina a lidé, a na základě těchto expresivních a těžko uchytitelných vjemů konstruuje text ze stovek citací, parafrází a připomínek velkých i menších děl světové i české literatury. Vzniká tak neobyčejně poetický doprovod... Pokud bych chtěla přiblížit Huvarův styl čtenáři, pak asi přirovnáním k Hoffmeisterovým cestopisným črtám, které si taky nelibují v popisu, ale v ději, na jehož pozadí se zrcadlí místo, město, země.

Michal Huvar

AFRIKOU NA DOHLED

*Po stopách
Hanzelky a Zikmunda*

2011

Michal Huvar

Afrikou na dohled

Po stopách Hanzelky a Zikmunda

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázáno jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umístění textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takového sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani její část nesmí být publikována, uchovávána v rešeršním systému nebo přenášena jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez předchozího souhlasu nakladatelství.

© Michal Huvar, 2011

Photography © Michal Huvar, Jaroslav Kopáč,

Jiří Hanzelka – dědicové, Miroslav Zikmund, 2011

Video © Michal Huvar, 2011

© Carpe diem, 2011

www.carpe.cz

Made in Moravia, Czech Republic, EU

ISBN 978-80-87195-28-4

ÚVODEM

*Člověk obyčejně dělá něco jiného, než co chce.
Nechtěl jsem vůbec cestovat, a zatím jsem jezdil jako blázen,
všemi myslitelnými vehikly a ponejvíce pěšky,
a když už jsem stál u moře Afrického,
chtěl jsem jet i do Afriky...*

(KAREL ČAPEK)

Vážení a milí pánové Hanzelko a Zikmunde,

na rozdíl od slovního pana Čapka mě nelákal ani ten „černý kontinent“, a přesto jsem jel. Proč?

To musím začít zkraje – u Jakuba Hrona, rodem z Metánova, básníka, myslitele, vědce a vynálezce, který, ač nerozuměl rozumu a ten zas jemu, o lidské existenci přec jen věděl své a shrnul to takto: „Člověk... od let 0–12 nedělává ničeho, ani ničeho nebývá schopen. Od let 5–12 učívá se opičským způsobem psátí, čísti, počítati. Od 12–24 let studuje poněkud rozumově. Od 24–30 zažívává studia.“ Pravda, leckdo i déle, ale potom se vystavuje riziku, že na věci jiné mu nemusí vybýt kdy.

Maje toto za sebou a jsa v letech, kdy měl bych upotřebiti „zásad a studií natvořených“, nebylo už před Afrikou utéci kam, navíc – taky podle královéhradeckého gymnaziálního profesora – když „velmi prospěšno bývá člověku hovořiti s dámami moudře... o toulavosti mnohých národů – Arabové, Afrikáni...“ Jak však dámy šáliti, dobývati, okouzlovati a vůbec k nim moudře hovořiti, jestliže s jedněmi ani s druhými dosud neměl jsem to potěšení pobývati? Uznáte, že stěží a že to už tedy byl argument jako řemen, proč neleniti a začít batoh přehovati. A ještě jedna „maličkost“ tu hrála roli.

Jeden se v životě pořád kamsi vřazuje: tu do front ve školní jídelně, u oltáře k Marušce, bez boha k Haničce, jindy mezi Piláty nebo Jidáše,

onde zas ve věci, komu stranit, komu ne, kterým lesem jít, kterého si nevšímat, a naposled i v poradník krematoria. Žel, má za to, že on je tím, kdo volí, vybírá, přebírá, rozhoduje. Ano, ale malinko a nepatrně. Hlavní bývá... jaksí... shůry dáno – mezi vším i to, zda na svět přišel už jako cestovatel-profesionál s právem posléze zaslouženě korzovat ve společnosti Emila Holuba, Antonína Steckera, Františka Alexandra Elstnera, Stanislava Škuliny, Jindřicha Kubiase, Aloise Poláka, Ivana Jedličky, Jiřího Brabence, Mirko Paška, Jana Kořínka, Viktora Mussika, Adolfa Parlesáka, Jiřího Bauma, Josefa Raimunda Vávry, Ladislava Mikeše Pařízka či Vás, anebo ne.

Jakpak pozná, není-li amatérem? Neobyčejně jednoduše: po některém z návratů se ohlédne a sečte minuty, hodiny, dny, měsíce a – promiňte mi – nedej bože i roky, věnované ještě před vykročením sběru zpráv, zvěstí, informací a postřehů o onom lákavém čmáranci na mapě, ráji to zajisté na pohled, který si v nestřeženou chvíli umanul (bodejť by ne, když už jenom samotná jména některých krajín jsou k pomilování – Burkina Faso, Lesotho, Malawi, Togo, Bhútán, Brunej, Katar, Nauru, Sikkim, Svatý Kitts a Nevis, Tuvalu, Oranžsko, Vanuatu...), a zároveň studiu poměrů etnografických, geografických, botanických, sociologických, zoologických, meteorologických, hospodářských či politických, jakož i burzovních, odtud kurzovních, a v neposlední řadě vlastní peněženky nebo rozpisu, co kde bude jíst, kam kterou noc tělo složí, kdy mu dopřeje lázně a kdy pro změnu ošetří ducha, kdy oběma dá za vyučenou přesunem k hoře sutin, do horoucích pekel za bůhvíčím prvním, nejstarším, největším, nejmenším nebo jinak výjimečným na světě.

V mém případě tomu bylo tak: lečjaké svazky v tloušťce dvaceti stran a více o dějinách, původním obyvatelstvu a kultuře Afriky jsem po vzoru cestovatelů-ochotníků úlevně odložil, s potěchou objevuje, že jejich filozofie nepřipravy je mi bližší a sympatičtější. Koneckonců i jeden z Vás přiznal, že „když chce člověk na cestě zažít co nejvíce dobrodružství, nejlepší je vůbec se nepřipravovat...“

A tak mi nečinilo outěžek svěřit se na cestě „boží dlani“ a snít, nejlépe vleže, o přitažlivé vile v průsvitné košilce, „jež doprovází pocestný lid a ukáže mu více, než vůbec je možno napsat a vypravovat“, jak

víme od toho, kdo za moře Africké chtěl se podívat. Měla-li v čase rovného půlstoletí za prožitkem Vaší „Afriky snů a skutečnosti“ vůli a chuť pobýt tam i se mnou, nevím, ale vím, že mnohé tam zažité a poznané dát na papír se vzpírá, nebo to neumím.

Přesto mi dovolte, no řekněme, troufalost: předložit výsledek úsilí se s tím popasovat, návraty k místům, kde Vy i já jsme stanuli jakoby spolu, leč přesto odděleně – a přes vzpomínky na Vaše slova, pocity, dojmy, pozorování, vždy uvedené zvýrazněným písmem, vést o nich dialog. Zároveň doufám, že mi prominete, když tu a tam mi vklouznou do mysli i lidé mně jinak blízcí. Vám oběma však z celého srdce děkuji za lidství, které jsme na této planetce nadlouho od sebe odvrhli, bez něhož by nic však nemělo vyšší smysl, za ideál věčného klukovství a za ten tolik nakažlivý „stříbrný vítr“ vábící k dálkám.

Ve vsí účtě Váš

Michal Huvar

49. Káhirská citadela (foto J. Hanzelka, „M. Zikmund 20. 9. 1947), Egypt

50. A ještě jednou.... (23. 5. 1997), Egypt

51. Živnost na ulici, Káhira, Egypt

52. Suez, Egypt

53. Na shledanou, přátelé!, Egypt

54. Poslední ohlédnutí za Afrikou...

Zvláštní poděkování

patří především Jiřímu Hanzelkovi in memoriam, Miroslavu Zikmundovi a mým rodičům, Štěpánce Tiefenbachové a Miroslavu Tiefenbachovi, dále Ireně Bízové, Michaelu Bízovi, Ondřeji Černému, Jarmile Hamanové, Josefu Hanzlíkovi, Luděkovi Kabelkovi, Evě Lenartové, Pavle Míchalové, Renatě Melské, Magdaleně Preiningerové, Ivanu Prikopovi, Stanislavu Prokešovi st., Stanislavu Prokešovi ml., Miroslavu Skřivánkovi, Kateřině Svobodové, Ondřeji Šťavíkovi a – Marušce...

OBSAH

<i>Úvodem</i>	5
ENTRÉE	
Marseille	9
Na lodi jménem...	11
TUNISKO	
Jiný svět	15
V kartaginském zálivu	17
Dougga	18
Thuburbo Majus	19
Kajruván	21
Koloseum v cestě	24
Arabem	25
K dělicí čáře	26
LIBYE	
Den první	29
<i>„...mmadun rasúlu lláhi...“</i>	29
Den druhý	31
<i>Ve starém Tripoli...</i>	31
Den třetí	33
<i>V Sabratě...</i>	33
<i>Z denní pošty</i>	34
<i>Místo písečných dun...</i>	35
Den čtvrtý	36
<i>Naráz se objeví...</i>	36
<i>Na dně propasti...</i>	37
<i>A pak...</i>	38
<i>Chcete mít...</i>	39

Den pátý	41
<i>Do pouště...</i>	41
<i>Putování světem...</i>	43
Den šestý	44
<i>Bez spolehlivého průvodce...</i>	44
<i>Město ještě spí...</i>	46
Den sedmý	49
<i>„Do Benghází?“</i>	49
<i>Sláva Leptis Magny...</i>	51
<i>Celé okolí...</i>	53
<i>Pět set kilometrů...</i>	54
Den osmý	55
<i>Před Benghází...</i>	55
<i>Na celém území...</i>	56
Den devátý	59
<i>Jiný obraz...</i>	59
<i>Dnes je...</i>	60
<i>I po válce byl...</i>	61
<i>Kdesi na opačném konci...</i>	62
<i>Sled jejich otázek...</i>	64

EGYPT

Předpokoj	69
Obklíčení	73
Mnich	74
Gíza	77
Káhira	82
Nalevo Afrika, napravo...	85
<i>Prameny a inspirace</i>	87
<i>Zvláštní poděkování</i>	125

AUDIO – archiv Miroslava Tandlera, kemp stavbařů v Libyi, 70. léta 20. století

VIDEOA

1. Úvod.....3

Námět a scénář: Michal Huvar

Kamera, střih a režie: Ivan Příkopa, Stanislav Prokeš

Hudba: Chameleón Music

Výroba: Videostudio RIS, Senica 1997

2. Co nás čeká a nemine...9

Námět a scénář: Michal Huvar

Kamera: Jaroslav Kopáč, Michal Huvar

Střih a režie: Ivan Příkopa, Stanislav Prokeš

Píseň: Míle a míle (B. Dylan);

CD Polyfonia, studentský sbor Gymnázia Břeclav (1995)

Diriguje: Jana Kameronová (záznam z koncertu v r. 1990)

Výroba: Videostudio RIS, Senica 1997

3. Tunisko...15

Námět a scénář: Michal Huvar

Kamera: Stanislav Prokeš ml.

Střih a režie: Ivan Příkopa, Stanislav Prokeš st.

Píseň: Změny (L. Kabelka);

MC HB Stop s Hanou Černožorskou (1992)

Výroba: Videostudio RIS, Senica 1997

4. Dary...28

Námět a scénář: Michal Huvar

Kamera: Jaroslav Kopáč

Střih a režie: Ivan Příkopa, Stanislav Prokeš

Píseň: Dary (L. Kabelka/L. Kabelka, H. Černožorská);

MC HB Stop s Hanou Černožorskou (1992)

Výroba: Videostudio RIS, Senica 1997

5. El Džem... ..28

Námět a scénář: Michal Huvar

Kamera: Stanislav Prokeš ml.

Střih a režie: Ivan Příkopa, Stanislav Prokeš st.

Hudba: Chameleón Music

Výroba: Videostudio RIS, Senica 1997

6. Od Madžabry k oáze... ..67

Námět a scénář: Michal Huvar

Kamera: Jaroslav Kopáč

Střih a režie: Ivan Příkopa, Stanislav Prokeš

Píseň: Com dekore (T. Sussato, 16. stol.); CD Polyfonia,
studentský sbor Gymnázia Břeclav (1995)

Diriguje: Jana Kamerová (záznam z koncertu v r. 1990)

Výroba Videostudio RIS, Senica 1997

7. Gíza... ..69

Námět a scénář: Michal Huvar

Kamera: Jaroslav Kopáč

Střih a režie: Ivan Příkopa, Stanislav Prokeš

Báseň: Josef Hanzík – Požár babylónské věže

(část recituje Dana Skoumalová, záznam z večera
divadla poezie Regina v r. 1992)

Výroba Videostudio RIS, Senica 1997

8. Závěr... ..125

Námět a scénář: Michal Huvar

Kamera, střih a režie: Ivan Příkopa, Stanislav Prokeš

Znělka: Chameleón Music

Výroba: Videostudio RIS, Senica 1997

Michal Huvar
AFRIKOU NA DOHLED
Po stopách Hanzelky a Zikmunda

Fotografie pořídili
Michal Huvar, Jaroslav Kopáč,
Jiří Hanzelka, Miroslav Zikmund
Pozdrav napsala a nakreslila *Marie Holobrádková*
Jazykovou korekturu provedla *Pavla Michalová*
Text vysázela a knihu graficky upravil *Michal Huvar*
Vydalo nakladatelství *Carpe diem*
v Brumovicích roku 2011
jako svou 150. publikaci

Čtvrté vydání, interaktivní

www.carpe.cz

Knihy, CD, DVD a e-knihy si můžete objednat na adrese:
Carpe diem, 691 11 Brumovice 175, Czech Republic
(tel.: 737 444 221; e-mail: michal.huvar@seznam.cz)

ISBN 978-80-87195-28-4